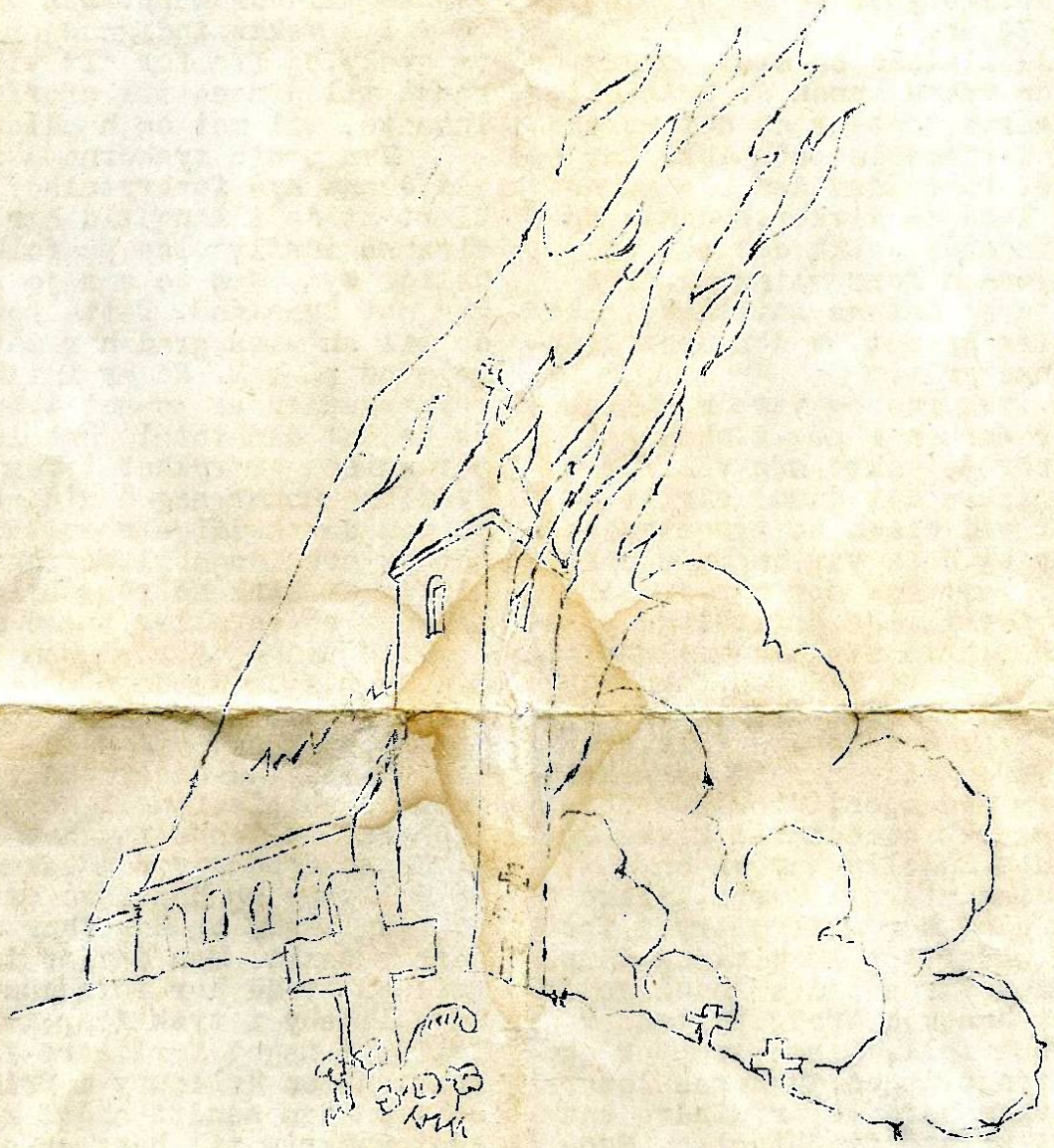

BAUNEN
LYSER OVER LAND

BAUNEN LYSER OVER LANDET.

Torsdag 13.mai ble den norske kirkes midlertidige ledelse, professor Hallesby og ludvig Hope, arrestert og brakt til den beryktede konsentrasjonsleir Grini ved Oslo. Tanken var endog å deportere dem til Tyskland 22.mai, men denne plan ble forelöbig oppgitt i 11.time. Professor Hallesby er 64 år og Ludvig Hope er 72 år.

Meddellelsen om disse menns arrestasjon vakte innen de kristelig interreserte kretser av det norske folk en forferdelse som ikke lar seg beskrive. Da voldsdåden ble kunngjort i landets kirker, bedehus og forsamlingshus, gikk det som et sjokk gjennom forsamlingene. Det inntrådte en intens stillhet, alle ble synlig grepet av den dystre nyhet, mange gråt.

Om tyskerne og våre hjemlige nazister ennå har noe klokskap i behold, bör de vokte seg vel for å bagatellisere det dumme skritt de har tatt ved disse to arrestasjoner. Hallesby og Hope var ingen generaler uten tropper. Bak seg har de alle landets frivillige kristelige organisasjoner, hvis samlede medlemstall löper opp i ca.4-500.000(foruten mindreårige). Dertil kommer den store del av det norske folk, som uten å være medlemmer av noen kristelig organisasjon, föler seg personlig sterkt bundet til kirke og kristendom. Endelig har vi ca. 60.000 dissentere i Norge, hvilke gang på gang har gitt uttrykk for at de slutter opp om kirkens kamp. Disse menn var således åndelige förere for kanskje tredjeparten av det norske folk. Disse tropper oppfatter fengslingen av deres ledere som hverken mere eller mindre enn desperat kristenforfölgelse. Myndigheter som setter slikt i gene, vil ikke ha den ringeste sjangse til å vinne selv den minste respekt.

Men også langt utenfor de spesielt intereserte kretser vil disse fengslingene komme til å skape en opinion, som vi skulle tro tyskerne måtte være lite tjent med. Kirkens kamp oppfattes som det norske folks kamp. Kirken har vist seg å være en uforferdet talsmann for Sannhet og rett. Gang på gang har den overfor voldsmakten talt de undertryktes sak, og den har markert sitt standpunkt ved å nekte ethvert samarbeid med den quislingske voldsstat. Det norske folk har derfor fulgt kirkens seige kamp mot nazibarbariet med en interesse som bare den kan föle, som vet at ens skjebne er ulöselig knyttet til den part som kjemper ens egen sak. Kirkens sak er i dag Norges sak. Fengslingene av Hallesby og Hope vil derfor komme til å flamme opp som en baune der lyser fra Lindesnes til Nordkapp. Den vil komme til å vekke indignasjon, harme og avsky, og framfor alt vil den komme til å manne til uforferdet innsats, til mot og handlekraft.

Hva mente tyskerne å oppnå ved denne nye forbrytelse? Det er klart at de i lang tid har sett på kirkens innflytelse på folket med ublide öyne. Men de var jo på korstog mot Russland. Dette fordret at de til en viss grad har måttet legge bånd på seg. Nå er imidlertid korstogsplanene kommet i bakgrunnen Nå er det den totale arbeidsmobilisering som er rykket i forgrunnen. Tyskland mener seg å stå eller falle med det heldige resultat av de totale arbeidsmobiliseringsplaner. Derfor må kirkens röst bringes til taushet på en eller annen måte, for om alle andre tier, så kan ikke kirken uten å ta skade på sin sjel tie til all humbug og lögn og urettferdighet, slik som alt dette så grelt kommer tilsyne under den pågående arbeidsmobilisering. I Norge mente tyskerne at denne taushet lett ville kunne oppnår ved å uskadeliggjöre Hallesby og Hope. Hva er kirken uten Hallesby og Hope? har de naziherrer tenkt. Men det er ingen tvil om at de har forregnet seg. En Hallesby i tysk fangenskap er utvilsomt meget farligere for nazistene, enn en Hallesby i frihet, selv om han sendte aldri så mange protestskriv til herr quisling.

For kirken selv vil fengslinggene av dens to ledende menn komme til å ha som en umiddelbar fölge at kkrken ikke mer vil komme til å ha en offisiell ledelse. Kirkens ledelse går nå ned i katakombene. Ingen-ikke engang prestene selv vil vite hvem av den som leder kirken gjennom de vanskelige farvann. Men det norske presteskap er gjennom nazistenes forfölgelse av kirken i Norge sveiset så ubrytelig sammen, og har fått så klare, selv sagte linjer å fölge, at det i dag nær sagt er likegyldig hvem som står ved roret. Kursen er lagt og kommer ikke til å bli endret. Prestene smiler til alle truslene de så

rikelig blir overöst med. De föler med hverandre når de etter tur avsettes, forvises fra menigheter og fylker, deprteres til Nord-Norge, kastes i tysk eller norsk fengsel etc., men de kommer aldri til å avvike fra den kompromisslöse vei de har slått inn på. Nazistene skulle ha fått nok av beviser på det.

Overfor det norske folk vil kirken også i fremtiden finne veier til å gi sin mening til kjenne. Det er klart at etter det som nå er skjedd, vil kirken ikke mere komme til å si statsmaktene et eneste ord. Uforbederlige forbrytere nytter det ikke å snakke til fornuft. 1. febr. d.å. uttalte quisling: "Jeg har ikke noe i mot at kirken fremholder sin mening om et riksstyres kristelige plikter". Det har etter vist seg at quisling farer med lögn. En slik lögner må endog kirken holde opp å si sannheten. Men kirken föler det i dag viktigere enn noen sinne å la folket få vite sin mening, og det vil bli gjort på en mere intens måte enn noen sinne nå da tyskerne og de hjemlige nazister har kastet over bord de siste henninger for sitt kristendomshat. Det er sannsynlig at denne rettledning vil komme til å skje på mere hemmelig vis- det huskes at tyskerne forfölger kirken. -Men kirkens signaler vil i hvert fall fortsatt bli heist-på det ene eller det annet vis. Og etter Hallesby og Hopes fengsling vil de sikkert ikke bli fulgt mindre enn för. Var disse eldre menn villige til å sette livet til for sin kristne overbevisning, for sannhet og rett, så vil det være et eksempel som forplikter hele det norske folk. Baunen lyser.

Saken som Hallesby og Hope falt på, var arbeidsmobiliseringen. Vi gjengir nedenfor det skriv som disse to menn på kirkens vegne sendte herr quisling. Ifölge dette skriv, og det som hendte etterpå med underskriverne, kan det ikke være noen tvil om hva som nå være nordmenns syn på arbeidsmobiliseringen. "Det er en ubrytelig samvittighetsplikt å være trofast og handle rett mot det land og det folk som Gud har satt han inn i", sier dette skriv. Og skrivet hevder at det er "klart at mange av våre menn utskrivves til en tjeneste som i virkeligheten er en tysk militær innsats, under tysk kommando, i tyske uniformer, til dels under tysk militær jurisdiksjon og med tysk eksersis". -Så talte kirken. Bannstrålen fra Berlin slo straks ned i den, dens to fremste menn gikk med. Men baunen lyser opp.

Etter dette burde det ikke finnes en eneste nordmann som ikke vil risikere hva kirken etter har våget. Vi vil helst ikke tro at det finnes en eneste nordmann som i lysskjæret av den baune som nå flammer over landet tör begi seg avsted til den tyske slavetjeneste. Nå gjelder det å gjöre hva som er rett. Det er forrederi å gå inn i tyskernes militære rekker, enten det er som stridende eller bare som sjåför og arbeider. Faller kirkens menn, så kan vel også andre falle? Det er bedre å dö med ære enn å leve med skam.

Det er beklagelig at to av kirkens mest aktede og betydningsfulle menn er gått inn i en uviss skjebne. Men deres fall betyr åndens seier over den brutale makt. Vi beundrer den ånd som ikker skjelver for makten, selv når den ledsages av vold og terror. Det som nå er skjedd, oppleves derfor av kirken og hele det norske folk som en seier. Det er atter tendt en baune som samler og inspirerer den norske hjemmefront i dens kamp på liv og död med de demoniske nazi-horder. En baune som maner til ennå mere konsekvent, helhjertet og kompromisslös kamp mot det nazistiske barbari og lögnvelde. Baunen maner hver nordmann til ikke å bli slapp og likegyldig, men til å gjöre sin plikt - koste hva det vil. Ba men minner oss om at vi er i krig!

Baunen lyser.
Hvem forstår ikke å tyde dens tegn?
Hvem tör svikte dens kall?

VVV VVV VVV

Herr ministerpresident Quisling.

Det skjer ting i disse dager i vårt folk, som tvinger oss til å vende oss til herr ministerpresidenten. Vi sikter til den måte hvorpå loven av 22. februar 1943 om almindelig nasjonal arbeidsinnsats ble gjennomført. Etter lovens titel og dens uttrykk, måtte man gå ut fra at arbeidsinnsatsen skulle ta sikte på å styrke det nasjonale arbeidsliv i Norge og "ved öket ~~xxx~~ produksjon å styrke vårt næringsliv og folkets forsyninger i de vanskelige tider som nå forestår".

Men nå da utskrivningen er i gang synes det klart, at mange av våre menn utskrives til en tjeneste, som i virkeligheten er en tysk militær innsats, under tysk kommando, i tyske uniformer, til dels under tysk militær jurisdiksjon og med tysk eksersis. Bl.a. er det offentlig uttalt, at en del blir satt inn i Organisasjonen Todt.

Vi er fullt klar over at vi som okkupert folk ifölge Hågerkonvensjonen er forpliktet til visse ytelser i form av varer og arbeid m.v. overfor okkupasjonsmakten. Derfor ble det heller ikke gjort innsigelser ved innmeldelsen eller innkallelsen til den nasjonale arbeidsinnsats, idet man gikk utfra at utskrivningen ville bli foretatt i overensstemmelse med Hågerkonvensjonen, som tydelig uttaler at de nevte ytelser "ikke skal være av den natur, at de innebærer forpliktelser for befolkningen til å ta del i krigsoppersasjonene mot fedrelandet".

Den form for tjeneste som mange av våre menn nå blir satt i, strider avgjort mot denne bestemmelse, og går dessuten også utenfor det som loven av 22. februar tok sikte på. Dette virker ikke bare sårende for den nasjonale fölelse, det bringer våre menn inn i de verste samvittighetskonflikter. All den stund det hersker krigstilstand mellom Tyskland og Norge, er det klart at de innkalte kan bli tvunget til å delta i militæroperasjoner eller i handlinger som har militære mål, til beste for den makt med hvilken Norge befinner seg i krig.

Overfor denne samvittighetsnöd kan Kirken ikke tie. Den ville da svikte både sin Herre og de menigheter og de enkeltmennesker den skal tjene og verge. Som kristne må vi se på vårt land som en Herrens gave som er betrodd vårt folk av Gud. For enhver norsk borger - som for andre lands borgere - er det derfor en ubrytelig samvittighetsplikt å være troffast og handle rett mot ~~xxx~~ det land og det folk som Gud har satt han inn i. Denne plikt er hellig, fordi den har sin rot i Guds ordning og er bekreftet i Guds ord.

Gud har kalt kirken til å være samvittighetens vokter over alt hvor det öves tvang mot sjelene. Ut fra dette vårt kall ber vi ministerpresidenten om å avstå fra å utskrive norske borgere til en tjeneste som strider mot ~~xxxx~~ deres samvittighet og rettsfölelse.

Gjenpart av denne skrivelse sendes landets prester til personlig orientering.

Oslo, den 8. mai 1943.

Den midlertidige Kirkeledelse
O. Hallesby. (sign)
Ludvig Hope. (sign)